

Secretariaat:
Postbus 9
9790 AA Ten Boer

Telefoon (050) 303 97 97
Fax (050) 303 97 99
Email secretariaat@groningergemeenten.nl

Bespreking: Portefeuillehouderoverleg
Ruimte & Wonen en Milieu & Mobiliteit

Datum: 13 februari 2014

10.00 – 12.00 uur

Locatie: Raadzaal gemeentehuis Ten Boer,
Hendrik Westerstraat 24

Voorzitter: De heer J. Bessembinders

VGG: De heer T.G. Sprenger

Secretariaat: Mevrouw F.L. Sintenie-de Haan

Deelnemers: Portefeuillehouders RWO-MMO

1. Opening en vaststellen agenda

De voorzitter opent de vergadering en heet de aanwezigen van harte welkom, met name gedeputeerde Moorlag, de heer D. de Vries, de heer D. Bresser en mevrouw N. Steenberg-Boelens van de provincie Groningen. In verband met hun aanwezigheid zal eerst agendapunt 4 worden behandeld. Vervolgens wordt de agenda vastgesteld.

De voorzitter deelt mee dat mevrouw S. van der Werff van het secretariaat van de VGG in verband met ziekte langdurig afwezig is. Namens de portefeuillehouders zal een kaart worden verstuurd. Mevrouw L. Sintenie is haar vervangster.

4. Provinciale Omgevingsvisie: opzet en inrichting van het proces

Gedeputeerde Moorlag is aanwezig om uitleg te geven over het proces om te komen tot een nieuwe provinciale Omgevingsvisie najaar 2015. Hoe wordt het proces ingericht, wat zijn provinciale belangen binnen deze visie, hoe worden gemeenten en andere partners hierbij betrokken en hoe loopt de inspraak en besluitvorming? Wat zijn trends en ontwikkelingen? De voordracht/startnotitie is met de agenda meegestuurd en de Omgevingsbalans 2013 zal worden nagezonden. Na een korte inleiding van de heer Moorlag verzorgt de heer D. Bresser een presentatie over dit onderwerp. De hand-outs van de presentatie worden ter vergadering uitgedeeld.

Naar aanleiding van de presentatie komen de volgende vragen/opmerkingen van de portefeuillehouders aan de orde:

- In de 3^e sheet gaat het over een basis van vertrouwen. Op welke wijze wordt hieraan inhoud gegeven?
- Wat verandert er voor wat betreft de verantwoordelijkheden voor de gemeenten?
- Bij meer verantwoordelijkheden voor de gemeenten is ook een terugtrekkende beweging van de provincie nodig.
- Ook als de regie bij de provincie ligt, houden gemeenten hun verantwoordelijkheid.
- Wat zijn de onderwerpen waarvoor nog geen beleid is en wie bepaalt deze onderwerpen?
- Wat ziet de provincie als provinciaal belang en waarvan vindt de provincie waar gemeenten een eigen afweging dienen te maken?

Gedeputeerde Moorlag reageert als volgt.

1. Als gekozen wordt om te werken vanuit provinciale belangen, dienen deze ook expliciet geformuleerd te worden.
2. Er is een verschuiving voor wat betreft de woningbouw. Het systeem, dat per gemeente werd vastgesteld wat er gebouwd mag worden, is verlaten. Gemeenten maken nu woonvisies in overleg met omliggende gemeenten.
3. Vooruitkijkend naar de nieuwe schaalindeling van gemeenten zijn er onderwerpen die buiten de competentie van de provincie vallen en die de gemeenten zelf moeten gaan regelen. De voorkeur

van de provincie gaat daarbij uit naar het model zoals is gebruikt bij de Ontwikkelingsvisie van de Eemsdelta. Deze is gezamenlijk met diverse partijen tot stand gekomen. Andere belangen moeten door de provincie zelf worden geregeld, bijvoorbeeld de economische hoofdstructuur en windenergie. Bij andere thema's ligt het minder duidelijk vast.

4. Provinciale Staten stelt de onderwerpen vast waarvoor nog geen beleid is, dit wordt ook bepaald door politieke krachtsverhoudingen.
5. Soms is het op lokaal niveau niet goed geregeld en is ingrijpen van de provincie nodig. Bijvoorbeeld de ziekenhuiszorg in Oost-Groningen. Zowel een warme overdracht als een warme overname zou in het gehele traject helpen, het naadloos op elkaar aansluiten van omgevingsvisie en gemeentelijke visies.

De voorzitter benadrukt het belang om dit punt goed met elkaar door te spreken. De gemeenten willen hierover graag meepraten. Het gaat om een verdiepingsslag van de beargumentering van het provinciaal belang. Hiermee lijkt te worden geanticipeerd op de herindeling naar 5 – 6 grote gemeenten. Het is goed dat er zoveel mogelijk aansluiting wordt gezocht, maar er moet wel evenwicht zijn. Het gaat ook om vertrouwen naar elkaar toe en het is van belang dat niet alleen Gedeputeerde Staten, maar ook Provinciale Staten dit besef hebben (een punt van aandacht voor het keuzedocument en het verdere proces). Met inachtneming van de aandachtspunten heeft de voorzitter vertrouwen in het proces zoals nu gepresenteerd is.

Naar aanleiding van een vraag over zorgvuldig gebruik van de ondergrond, veilige opslag en waterberging antwoordt gedeputeerde Moorlag als volgt. Voor wat betreft de waterberging is een forse slag gemaakt. Lopende plannen zullen worden afgemaakt en volgend jaar komen er nieuwe plannen. Dan moet blijken of er aanvullende capaciteit gerealiseerd moet worden. Voor wat betreft de ondergrond dreigt meer druk te ontstaan met confronterende belangen. Tot 500 meter onder de grond is de provincie bevoegd gezag, nog dieper is de bevoegdheid van het rijk. Opslag van kernafval bijvoorbeeld is een rijksbevoegdheid. Door het intensiever gebruik van de ondergrond is het duidelijk dat er beleid op vastgesteld moet worden.

Als afsluiting van dit onderwerp wordt Gedeputeerde Staten nadrukkelijk verzocht verantwoordelijkheid te nemen richting gemeenten en het vertrouwen te gunnen.

De voorzitter bedankt de heer Moorlag en de medewerkers van de provincie Groningen voor de inbreng en aanwezigheid.

2. Mededelingen

Nieuws uit de VNG-commissies Ruimte & Wonen en Milieu & Mobiliteit;

- *Terugblik VNG-bijeenkomst Omgevingswet 12 december 2013 te Den Haag:*

Wethouder Hoekzema doet verslag. Minister Schultz gaf aan dat de keukentafelgesprekken zoals die in Groningen plaatsvinden in lijn zijn met het beleid wat wordt voorgestaan op dit punt. Duidelijk is ook dat er groot verschil is tussen gemeenten en dat er sprake is van lokaal maatwerk.

- *Stand van zaken Waterketen:*

De voorzitter vermeldt dat er een bijeenkomst is geweest over waterketen. Omdat velen van de aanwezigen bij dit overleg waren, wordt hier verder niet meer op ingegaan.

- *Inventarisatie onderwerpen voor kennisuitwisseling 2014. Mogelijke onderwerpen:*

- project Kwaliteitsgids Landschap;
- Omgevingswet;
- Afwaardering bouwkavels, bedrijventerreinen, planschade;
- Woningbehoefte ontwikkeling in relatie tot demografische ontwikkeling.

De heer Sprenger licht dit nader toe en vraagt of er thema's zijn die verdienen te worden uitgewerkt. Aan de Kwaliteitsgids Landschap wordt ook elders met provincie en gemeenten gewerkt. Voor wat betreft de woonvisies: deze zal de heer H. Hansen van de provincie voor de nieuwe portefeuillehouders graag in beeld willen brengen.

De voorzitter vindt het niet verstandig om met 4 thema's tegelijk aan de slag te gaan. De uitwerking hoeft ook niet beslist in 2014 plaats te vinden.

Wethouder Scheidema merkt voor wat betreft de woonvisies op dat het eerst duidelijk moet zijn met welke gemeenten Slochteren zal samengaan.

Duidelijk is dat de voorkeur uitgaat naar een kennisuitwisseling over het onderwerp Wonen/Woningbehoefte. Dit ook in combinatie met winkelleegstand en leegstand op bedrijventerreinen. Afgesproken wordt dat dit thema door de VGG verder zal worden opgepakt (**Actiepunt VGG**).

3. Verslag portefeuillehouderoverleg 7 november 2013

Er zijn geen op- of aanmerkingen op het verslag, zodat dit wordt vastgesteld.

4. Maatschappelijk Vastgoed

Portefeuillehouder de heer Prins uit Loppersum verzorgt een presentatie over het maatschappelijk vastgoed. Wat doen we met leegstaande en leegkomende gebouwen: een nieuwe invulling, verkopen, slopen? Is het een waardevol of beeldbepalend gebouw? Wat is de gemeentelijke rol? Hoe gaan gemeenten om met de kapitaallasten?

De presentatie is bij dit verslag gevoegd.

Naar aanleiding van de presentatie komen de volgende vragen/opmerkingen van portefeuillehouders aan de orde.

- Het gepresenteerde is zeer herkenbaar, er mist een algemene beleidslijn. Is dit wellicht een onderwerp dat de provincie zou kunnen oppakken? Anderzijds is er vaak ook sprake van maatwerk dat per item moet worden bekeken. Dan is een provinciale aanpak weer lastiger.
- Bij herbestemming van schoolgebouwen is het vaak zo dat de boekwaarde hoger is dan het verkoopbedrag en dient het verschil financieel afgeboekt te worden. Vaak is er geen woonbestemming en dient dit aangepast te worden. Ook de plek is bepalend. Met uitzondering van Groningen, Haren en Zuidhorn zijn de woningmarktontwikkelingen in andere gemeenten zorgwekkend.
- De gemeente Groningen heeft een kaart "Ruimte & Stad" gemaakt, met een overzicht van leegstaande panden. Dit is manier om van leegstand kansen te creëren. Wellicht zou deze kaart uitgebreid kunnen worden tot een provinciale/regionale kaart.

Al pratend wordt steeds duidelijker dat dit onderwerp bij alle gemeenten speelt, maar dat het probleem heel divers is. Per gemeente verschillen de activiteiten en worden andere keuzes gemaakt. In het aardbevinggebied zal het probleem misschien nog groter worden dan bij andere gemeenten. In sommige gemeenten is het leegkomende vastgoed minder aantrekkelijk voor een nieuwe invulling. Een provinciale aanpak zou een idee zijn, maar nadrukkelijk wordt uitgesproken dat maatwerk erg belangrijk is. Het gaat om het beleidsmatig creëren van mogelijkheden om maatschappelijk vastgoed in stand te houden.

Gedeputeerde Moorlag vindt dit ook een onderwerp voor woonvisies en woon- en leefbaarheidsplan, zodat vastgelegd wordt wat er gaat vrijvallen aan locaties. Herbestemming van vrijkomend maatschappelijk vastgoed heeft ruimtelijk gezien de voorkeur. Maar als er een woonbestemming wordt verleend, dan wordt er capaciteit toegevoegd, die dan op een andere plek moet worden ingeleverd. De gedeputeerde is er voorstander van om voor dit dilemma in gemeenschappelijkheid een antwoord te vinden. Daarbij dient niet alleen de leegstand van maatschappelijk vastgoed, maar ook de leegstand in MKB-bestand (winkels en kleine bedrijven) te worden meegenomen.

Voor wat betreft dit laatste punt wordt geattendeerd op de problemen die door de krimp ontstaan voor ondernemers voor wie de oudedagsvoorziening veelal in het bedrijfs-/winkelpand zit.

Tot slot wordt opgemerkt dat het goed is dat voor beeldbepalende gebouwen door verschillende regio's wordt samengewerkt en dat gekeken dient te worden naar het instrument van onteigening als het maatschappelijk belang erg groot is.

De voorzitter bedankt wethouder Prins voor zijn presentatie en concludeert dat de besproken problematiek aandacht behoeft.

5. Rondvraag

Van de Rondvraag wordt geen gebruik gemaakt.

6. Sluiting

Niets meer aan de orde zijnde sluit de voorzitter de vergadering en bedankt de aanwezigen voor de inbreng.